

Lukion opetussuunnitelman perusteiden (määräys 60/011/2015) muutoksista johtuvat korjaukset (punaisella uudet tekstit) (07/2016) oppaassa:

Arvioinnin opas 2015 (Oppaat ja käsikirjat 2015:11)

- s. 18 viimeinen tekstikappale poistetaan: Ammatillisen perustutkinnon perusteissa määritellään, mitkä lukion erilliset kurssit vastaavat yhteisten tutkinnon osien osa-alueita siinä tapauksessa, että lukion kyseisen oppiaineen oppimäärää ei ole kokonaan suoritettu tai opiskelijalla ei ole lukion päättötodistusta.
- s. 20 lisätään otsikon jälkeen teksti:

Lukio-opintojen tunnustamien päättötodistuksen pohjalta

Ammatillisessa peruskoulutuksessa osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen tehdään opiskelijan suorittamien lukion koko oppimäärän, oppiaineen oppimäärän tai yksittäisten lukiokurssien perusteella. Koska opiskelijakohtaiset lukiosuoritukset ja osaaminen vaihtelevat, koulutuksen järjestäjä päättää osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta opiskelijakohtaisesti.

Osaamisen tunnistamisen helpottamiseksi on määritelty lukion pakollisten kurssien määrä ja niiden vastaavuus suhteessa ammatillisen perustutkinnon yhteisten tutkinnon osien osa-alueisiin. Esimerkkitaulukko 1, jossa kuvataan lukion opetussuunnitelman perusteiden 2003 ja 1.8.2016 voimaan tulevien lukion opetussuunnitelman perusteiden 2015 kurssien tunnustaminen, on sisällytetty Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen –määräykseen (10/011/2016, tulee voimaan 1.8.2016). Joihinkin osa-alueisiin ei löydy lukion kursseista vastaavuutta ja toisaalta opiskelijalla voi olla osaamista hankittuna esim. lukion soveltavilla kursseilla, joten osaamisen tunnustaminen tehdään opiskelijakohtaisesti.

s. 20- 21 poistetaan seuraavat tekstikappaleet: Yhteisistä tutkinnon osista *Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp* –tutkinnon osasta tulee suoritetuksi kaikki sen osa-alueet 11 osaamispisteen laajuisesti lukion äidinkielen, toisen kotimaisen kielen sekä vieraan kielen oppimäärillä hankitun osaamisen tunnustamisella.

Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp -tutkinnon osan osa-alueet tulee suoritettua 8 osaamispisteen laajuisesti, jolloin Matematiikka- sekä Fysiikka ja kemia -osa-alueet tulevat suoritettua lukion matematiikan, fysiikan ja kemian oppimäärillä hankitulla osaamisella. Osaamispisteitä voi opiskelijakohtaisesti kertyä lisää, mikäli opiskelija on opiskellut Tieto- ja viestintätekniikka ja sen hyödyntäminen -osa-alueetta vastaavia lukion soveltavia kursseja.

Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp -tutkinnon osan osa-alueet tulee suoritettua 6 osaamispisteen laajuisesti. Yhteiskuntataidot sekä Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto -osa-alueet tulevat suoritettua lukion yhteiskuntaopin sekä liikunnan ja terveystiedon oppimäärillä hankitun

osaamisen tunnustamisella. Osaamispisteitä voi opiskelijakohtaisesti kertyä lisää, mikäli opiskelija on opiskellut Työelämätaidot- sekä Yrittäjäyys ja yritystoiminta -osa-alueita vastaavia lukion soveltavia kursseja.

Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp -tutkinnon osan osa-alueista tulee suoritetuksi kaikki 7 osaamispistettä lukion vastaavien oppiaineiden suoritettujen oppimäärien tunnustamisella. Jos oppiaineen oppimäärän arvosana puuttuu, opiskelijan on osoitettava osaamisensa arvosanan saadakseen.

Edellä määritelty lukio-opinnoilla hankitun osaamisen tunnustaminen on tehty vuoden 2003 lukion opetussuunnitelman perusteiden (dro 33/011/2003) sisältämien kurssien ja valtioneuvoston asetuksessa 955/2002 määritellyn nuorille annettavan lukiokoulutuksen tuntijaon perusteella. Tämän tuntijaon mukaisten kurssien sisältämä osaaminen kattaa edellä mainittujen yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamistavoitteiden ja arviointikriteerien lisäksi vapaasti valittavat tutkinnon osat 25 osaamispisteen laajuisesti siten, että ammatillisista tutkinnon osista on osoitettu 15 osaamispistettä vapaasti valittaviin tutkinnon osiin niiden alkuperäisten 10 osaamispisteen lisäksi.

Mikäli opetus on toteutettu edellä mainitusta tuntijaosta poikkeavasti, osaamisen tunnustaminen on tarkistettava aina tapauskohtaisesti.

- s. 21 **luvun loppuun lisätään** :Opiskelijan oppiainekohtaiset lukiosuoritukset voivat olla laajempia kuin yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden pakolliset ja valinnaiset osaamistavoitteet ovat. Yhteisten tutkinnon osien osaamistavoitteet ylittävä osaaminen voidaan tunnustaa vapaasti valittaviin tutkinnon osiin kohtaan 4.3 Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita tai lukio-opintoja. Yhteisissä tutkinnon osissa (viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen 11 osp, matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen 9 osp, yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen 8 osp) edellytetyn osaamispistemäärän ylittävä osaaminen voidaan tunnustaa myös sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen -tutkinnon osassa kohdassa 3.4.6 Osa-alue tai osa-alueita kohdista 3.1.1 - 3.3.4.

Kun lukio-opintojen tunnustaminen tehdään lukion päättötodistuksen pohjalta, käytetään osa-alueen arvosanojen antamisessa lukion oppiaineen oppimäärän arvosanaa.

Yhteisen tutkinnon osan arvosana annetaan osa-alueiden arvosanojen pohjalta ottamalla huomioon osa-alueiden laajuudet osaamispisteinä. Koska lukion arvosanoilla ja valinnaisten osaamistavoitteiden/-pisteiden kohdentamisella voidaan vaikuttaa koko tutkinnon osan arvosanaan, sovitaan opiskelijan kanssa eri osa-alueiden valinnaisten osaamistavoitteiden/-pisteiden kohdentamisesta.

- s. 21: **Lukion yksittäisten oppiaineiden oppimäärien tunnustaminen:** **loppuun lisätään:** Kun lukio-opintojen tunnustaminen tehdään lukion oppiaineiden oppimäärien pohjalta, käytetään osa-alueen arvosanojen antamisessa lukion oppiaineen oppimäärän arvosanaa.

- s. 22 Lukion erillisten kurssien tunnustaminen: **poistetaan alusta seuraavat tekstikappaleet:** Perustutkinnon perusteissa on määritelty, mitkä lukion erilliset kurssit vastaavat ammatillisen perustutkinnon yhteisten tutkinnon osien osa-alueita. Vastaavuus on määritelty suoraan lukion kurssien tavoitteiden ja sisällön sekä yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamistavoitteiden ja arviointikriteerien perusteella. Vastaavuuden määrittelyssä on käytetty lukion opetussuunnitelman perusteita 2003. Jos opiskelijan todistus on vanhemman tai aikuislukion opetussuunnitelman perusteen mukainen, koulutuksen järjestäjä tekee opintojen vastaavuuden vertailun.

Lukion erillisten kurssien (ei lopullista oppimäärän arvosanaa) tunnustaminen tarkoittaa sitä, että opiskelijan ei tarvitse opiskella ammatillisessa oppilaitoksessa perustutkinnon niitä tutkinnon osien osa-alueita, jotka hän on opiskellut lukion kursseina. Näissä tapauksissa ammatillisen perustutkinnon osaamistavoitteiden mukainen osaaminen on käyty hankkimassa lukiossa. Nämä suoritettavat lukion kurssit merkitään yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamistavoitteina opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan HOPS:iin ja opintosuoritusrekisteriin tai muuhun viralliseen opiskelijatietohallinnon järjestelmään. Osaamispisteitä näille osa-alueiden osaamistavoitteille ei tarvitse erikseen merkitä.

- s. 22 **Lukion erillisten kurssien tunnustaminen-** otsikon alle:

Mikäli lukion erillisten kurssien suoritukset kattavat vain osan yhteisen tutkinnon osan osa-alueen osaamistavoitteista, osa-alueen arvosana annetaan sen jälkeen kun osa-alueen osaaminen on kokonaisuudessaan saavutettu ammatillisen perustutkinnon perusteiden mukaisesti. Kyseisen tutkinnon osan osa-alueen arvosanan antaa opetuksesta vastaava opettaja/opettajat ammatillisen perustutkinnon osaamistavoitteiden mukaisesti. Osa-alueiden osaamispisteet ja arvosanat merkitään opintosuoritusrekisteriin. Näiden osa-alueiden kohdalle ei tule alaviitemerkintää lukiosuorituksesta, koska niiden arvosana on annettu ammatillisen perustutkinnon osaamistavoitteiden mukaisesti.

Kun lukio-opintojen tunnustaminen tehdään lukion erillisten kurssien pohjalta, käytetään osa-alueen arvosanojen antamisessa lukion oppiaineen kurssien aritmeettista keskiarvoa.

Kaikkien yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden **valinnaisiin** osaamistavoitteisiin on mahdollista tunnustaa lukion vastaavan oppiaineen kurseja ja käyttää osaamispisteiden määrittelyssä kerrointa 1,5.

Koulutuksen järjestäjä voi yhteistyössä lukion kanssa tarjota omalla ”valinnaistarjottimellaan” lukiossa suoritettavia lukion eri oppiaineiden kurseja

- yhteisten tutkinnon osien valinnaisissa osa-alueissa
- vapaasti valittavissa tutkinnon osissa (yhteensä 25 osp:n laajuisesti siten,

että ammatillisista tutkinnon osista osoitetaan 15 osp vapaasti valittaviin tutkinnon osiin).

Yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden valinnaiset osaamistavoitteet voivat olla myös koulutuksen järjestäjän päättämiä muita valinnaisia osaamistavoitteita tai opiskelijan aikaisemmin hankkimaa muuta osaamista, joka tukee kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden osaamistavoitteita. Tällaisissa tapauksissa koulutuksen järjestäjä määrittelee osaamistavoitteet, osaamispisteet ja osaamisen arvioinnin.

Vapaasti valittavissa tutkinnon osissa tarjotut lukion kurssit ovat kukin erillisiä tutkinnon osia, ja ne merkitään tutkintotodistukseen lukion suorituksina arvosanoineen. (Katso Todistusmallit 1.4.) Näiden valittujen lukion kurssien osaamispisteet määräytyvät siten, että yksi lukion suoritettu kurssi vastaa 1,5 osaamispistettä.

Vapaasti valittavat tutkinnon osat voivat olla yhteisiä tutkinnon osia tai lukio-opintoja. **Vapaasti valittavissa tutkinnon osissa** lukion oppiaineeseen liittyvät kurssit lasketaan yhteen ja kerrotaan 1,5:llä osaamispisteiksi. Arvosanana käytetään lukion oppiaineen oppimäärän arvosanaa tai mikäli oppimäärää ei ole suoritettu, oppiaineen tunnustettujen kurssien aritmeettista keskiarvoa. Tarvittaessa osaamispistemäärä pyöristetään ylöspäin.

- poistetaan s. 23-24 Taulukko 2. Lukion kurssien ja yhteisten tutkinnon osien sisältämän osaamisen vastaavuus, koska uusittu taulukko sisältyy Osaamisen tunnustamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen –määräykseen (10/011/2016), tulee voimaan 1.8.2016.

- s.25- 26 luku: **Toisen ammatillisen perustutkinnon tutkinnon osien tunnustaminen**, poistetaan tekstikappaleet:

Edellä mainittuina vuosina vahvistettujen perustutkinnon perusteiden mukaan suoritetuista tutkinnon osista (opintokokonaisuuksista) tunnustetaan osaamista vuonna 2014 vahvistettujen perustutkinnon perusteiden yhteisiin tutkinnon osiin seuraavasti:

Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp -tutkinnon osasta tulee suoritetuksi sekä pakolliset että valinnaiset osa-alueet, eli tutkinnon osa tulee suoritetuksi kokonaan aikaisemmin suoritetuilla pakollisten äidinkielen, toisen kotimaisen kielen ja vieraan kielen tutkinnon osilla (opintokokonaisuuksilla).

Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp -tutkinnon osasta tulee suoritetuksi pakolliset Matematiikka- ja Fysiikka ja kemia -osa-alueet 5 osaamispisteen laajuisesti ja niiden valinnaisia osa-alueita 3 osaamispisteen laajuisesti aikaisemmin suoritettujen pakollisten matematiikan sekä fysiikan

ja kemian tutkinnon osien (opintokokonaisuuksien) tunnustamisella.

Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp -tutkinnon osasta tulee suoritetuksi pakolliset Yhteiskuntataidot- ja Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto -osa-alueet 3 osaamispisteen laajuisesti sekä valinnaisia osa-alueita 2 osaamispisteen laajuisesti aikaisemmin suoritettujen pakollisten yhteiskunta-, yritys- ja työelämätiedon sekä liikunnan ja terveystiedon tutkinnon osien (opintokokonaisuuksien) tunnustamisella.

Mikäli opiskelija on pakollisten tutkinnon osien (opintokokonaisuuksien) lisäksi suorittanut valinnaisena yritystoimintaan tai työelämätaitoihin liittyviä opintoja, on koulutuksen järjestäjän arvioitava suoritusten vastaavuus vuoden 2014 perustutkinnon perusteiden Työelämätaidot- sekä Yrittäjyys ja yritystoiminta -tutkinnon osan osa-alueiden osaamistavoitteisiin ja arviointikriteereihin ja tehtävä tarvittava osaamisen tunnustaminen.

Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp -tutkinnon osasta tulee suoritetuksi Taide ja kulttuuri -osa-alue 2 osaamispisteen laajuisesti aikaisemmin suoritettuna pakollisen Taide ja kulttuuri -tutkinnon osan tai (opintokokonaisuuden) tunnustamisella.

Lisäksi suoritettujen ammattitaitoa täydentävien tutkinnon osien valinnaisten tutkinnon osien (yhteisten opintojen valinnaisten opintokokonaisuuksien) tunnustamisella saadaan suoritettua yhteisten tutkinnon osien osa-alueita 6 osaamispisteen laajuisesti. Näistä valinnaisista tutkinnon osista tai opintokokonaisuuksista voidaan osaamista tunnustaa 5 osaamispisteen laajuisesti Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen -tutkinnon osaan ja yhden osaamispisteen laajuisesti siihen tutkinnon osaan, jonka osa-alueisiin kyseinen osaaminen sisältyy.

tilalle uusi teksti: Osaamisen tunnustamisen helpottamiseksi on määritelty ammattitaitoa täydentävien tutkinnon osien (suoritukset ennen 31.7.2015) tunnustaminen ammatillisen perustutkinnon yhteisten tutkinnon osien osa-alueisiin (voimaan 1.8.2015) taulukossa 2, joka on sisällytetty Osaamisen tunnustamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen –määräykseen (10/011/2016, tulee voimaan 1.8.2016).